

Schiflein | (in) den Klippen des Todes zu scheitert und zwar — — |
als er den A^o 17 . Hier den A^o 17 ¹⁾ | Ihre Steii so
hertzlig liebende Seelen durch — — — | in den Hafen der himlischen
Herligk(eit) | eingegangen. | Catharina Hans Daater est gebohren im
Jahr 1631 d. 2 | November | und est gestarben A^o 1713 d. 3 Novem-
ber²⁾. | Das Boot ist hier gebaut, | es lauft auch entlig ab, | wohl dem
der Glaubens vol | mit Ehren kompt ins Grab.

Maleren Þorstein Illugason Hjaltalin.

Ny Oplysninger af V. A. Secher.

Hurtigere end ventet er den i forrige Bind S. 271 omtalte Islandske Kunstner og Maler Hjaltalíns Familieforhold blevet oplyst. Fhv. Rektor i Reykjavik, Prof. Dr. Björn Olsen, hvem jeg tilsendte mine tidligere Bemærkninger, har været så venlig straks at meddele mig, at han i 1890³⁾ i det islandske Tidsskrift „Fjallkonan“ 7 Bd. S. 3—4 og 7—8 har beskæftiget sig med sin nævnte Landsmand, den Gang på Foranledning af afd. Prof. Fiske. Det var den islandske Personalhistoriker, Redaktøren af Bladet „Þjóðolfur“ Hannes Þorsteinsson, som hurtig løste Spørgsmålet, da han hørte, at Þorstein Illugason efter de tyske Kilder skulde have haft 15 Søkende. Han formodede da straks, at Kunstneren måtte være Søn⁴⁾ af Præsten i Kirkjubóls Præstekald Illugi Jónsson⁵⁾, og dette viste sig også at være rigtigt, skønt Præsten ganske vist kun havde 14 Børn. Denne omkom på en Sørejse 1782 19. Januar. Hans Hustru var Sigríður Magnúsdóttir, en Datter af Provst Magnús Teitsson i Vatnsfjord⁶⁾, og hun døde først 1830 89 År gammel. Þorstein Illugason hørte ikke til den bekendte Hjaltalínske Slægt, som stammer fra Hjaltadalen i Skagafjords Syssel, og det er derfor uvist, hvor-

¹⁾ Ikke udfyldt. ²⁾ Jfr. Personalhist. Tidsskr. 2 R. IV B., Pag. 22.

³⁾ Biograf. Lexikon 7. Bd. udkom 1893. Jeg havde forud forespurgt mig hos herværende Islandske Historikere, som antog Maleren for ukendt på Island.

⁴⁾ I Meusels Arkiv hedder det kun, at Hjaltalín var født på Island „af fattige Forældre“. ⁵⁾ Svein Nielsson: Presta tal og prófasta á Islandi, Kbh. 1869 S. 132. ⁶⁾ a. st. S. 131.

fra han har taget det af ham førte Slægtsnavn. Hannes Þorsteinsson har herom opstillet følgende Formodning. Kunstneren havde en Broder Hjalti, som døde c. 1860 c. 90 År gammel og var Apotekermedhjælper. Brødrene var født 1771 i Vatsnfjord, hvor deres Fader da var Kapellan hos Svigerfaderen Magnús Teitsson, og måske var de Tvillinger. Hjalti blev opkaldt efter sin Morfaders Formand i Kaldet, Provst Hjalti Þorsteinsson († 1752¹). Muligvis har Þorstein Illugason dannet sit tiltagne Navn efter dennes Fornavn. Broderen Hjalti antog imidlertid selv Slægtnavnet Isfeldt.

I Artiklen i „Fjallkonan“ henvises til „Fortid og Nutid“ udg. af M. Møller Kbhvn. 1808 S. 58—60, men den her givne Meddelelse om Þorstein Illugason er kun en Oversættelse af den tidligere omtalte Artikel i Meusels Arkiv, dog har også den hans Navn som „Thorstein Hjaltelin“.

Þorstein Illugasons Biograf i „Biogr. Lexikon“ Dr. F. J. Meier skriver, uden at kende det mindste til hans Kunstnervirksomhed, at denne „hverken blev stor eller betydelig“; Dr. Meier ved ikke, at Lakvarefabrikanten²) J. H. Stobwasser i Brunsvig, som tog sig af Islænderen, da denne tilfældig faldt ind til ham, i mange År gav ham Arbejde i sin Fabrik med Dekoration af lakerede Sager. Stadsarkivaren Dr. H. Mack i Brunsvig, hvem jeg ligeledes tilstillede min tidligere Meddelelse, og som jeg ikke havde truffet under mit Besøg i Brunsvig ifjor, har herom godhedsfuldt meddelt mig følgende:

Hjaltalin var først og fremmest virksom for J. H. Stobwassers Lakvarefabrik i Brunsvig, men lejlighedsvis har han også, som det ses af Akter fra 1804, en Gang arbejdet for Lakvarefabrikant Evers i Wolfenbüttel. Da det nu ikke var Skik og Brug, at Kunstnerne navngav sig på de lakerede Arbejder, som de dekorerede, så turde det falde meget vanskeligt at konstatere, hvilke af de mange af Stobwassers Fabrikater, som findes i de herværende Musæer eller i Privatbesiddelse, der ere blevne de-

¹) a. St. ²) Ikke „Lakfabrikanten“ (!) som Dr. Meier skriver. I Meusels Arkiv står da også „der berühmte Lackir-Fabrikant in Braunschweig“, hvad der er noget helt andet.

korerede af Hjaltalín. Chr. Scherer meddeler i sin Afhandling „Joh. Heinr. Stobwasser und seine Lackwarenfabrik i Braunschweig“ (Braunsch. Magazin 1900 S. 53), at Hjaltalín særlig har givet sig af med Landskabsmaleri, og at han i Fabriken har dekoreret talrige Tallerkener og Bordplader med alle Slags Landskaber og Skovpartier. Endvidere meddeler Scherer, at Direktøren for Kunstindustriskolen i Brunsvig Prof. Leitzen, besidder flere små Plader af Papiermaché, som ere bemalede med forskellige Landskabsmotiver, der skulle være udførte af Hjaltalín. En af disse Plader, som vist har været anbragt på en Tedåse, har Prof. Leitzen foræret Bymusæet i Brunsvig.

Det er herefter måske ikke umuligt, at Kunstmusæet i Reykjavík, hvis et sådant eksisterer, endnu fra Brunsvig vil kunne erhverve sig Prøver på den første islandske Kunstmalers Arbejder.

Samfundets Anliggender.

Samfundets norske Bestyrelse har i Stedet for de ved Døden afgangne Medlemmer af Bestyrelsen Oberst Hartvig Munthe og Samfundets mangeaarige Formand, Rigsarkivar H. J. Huitfeldt-Kaas til Medlemmer af Bestyrelsen valgt Kommandørkaptajn, Kammerherre Thv. Dannevig og Bureauchef, Kammerherre Axel C. Z. Kielland.

Til Formand i Samfundets norske Afdeling er udvalgt Expeditionschef A. Collett, til Sekretær Amanuensis i Rigsarkivet A. W. Rasch og til Medlem af Skriftudvalget Professor, Dr. phil. L. Daae.

Siden sidste Hefte udgik er Medlem af Samfundets danske Bestyrelse Professor Nicolaj Bøgh afgaaet ved Døden.

Gaver til Samfundets Bibliotek.

Samfundet har modtaget fra:

John Griegs Forlag: Johan Nordahl-Olsen: Ludvig Holberg i Bergen. Bergen 1905.

Amanuensis ved Rigsarkivet Haagen Krog Steffens: Slægten Stang. Christiania 1905.